

Zespół Szkół im. Adama Wodziczki w Mosinie

Maksymilian Wiśniewski

Adam Mickiewicz
Etapy z życia

Mosina 2005

**Praca wykonana podczas zajęć
przedmiotu: przetwarzanie informacji
w II klasie liceum profilowanego
o profilu Zarządzanie Informacją
pod kierunkiem p. Pawła Zawieji.
nauczyciel konsultant: p. Ewa Pietrzak**

Spis Treści

Streszczenie.	str.4
Wstęp.	str.5
Rozdział I: Kalendarium życia.	str.6
Rozdział II: Romantyzm wspaniałą epoką.	str.8
I.1: Filozofia epoki.	str.8
I.2: Filozofowie romantyzmu.	str.8
Rozdział III: Lata młodości.	str.9
II.1: Po wojnie.	str.9
Rozdział IV: Cierpienia, porażki, przykrości.	str.11
Rozdział V: Na emigracji.	str.12
Rozdział VI: Konflikt między Mickiewiczem, a Słowackim. .	str.15
Rozdział VII: A wszystko to dzięki...?.	str.16
Rozdział VIII: Koniec tułaczki.	str.18
Rozdział IX: Kogo inspirował Mickiewicz?.	str.19
Rozdział X: Adam Mickiewicz: cytaty, sentencje.	str.20
Zakończenie.	str.21
Przypisy.	str.22
Bibliografia.	str.23
Spis rysunków.	str.24

Streszczenie

Opracowanie to ma na celu przywrócenie pamięci wspaniałego Poety oraz przybliżenie, a także pokazanie sylwetki jego osoby w innym niż dotychczas świetle. Praca ta wniosła bardzo wiele ciekawych rzeczy, gdyż starałem się pogrupować niektóre fragmenty z życia pisarza, oraz udowodnić, że był on najwybitniejszym pisarzem tamtego okresu, a także między narodowym publicystą, który dzielnie wkładał wszelkie starania w to by Polacy nie przestali walczyć o swą wolność i by nie zapomnieli o swej polskości.

Wstęp

Praca ta jest krótkim opisem wybranych etapów z życia Adama Mickiewicza, poczynając od urodzenia aż po śmierć, przypatrujemy się życiu tego autora. Poznamy jego pierwsze dzieła, dowiemy się, dlaczego napisał je, czym był natchniony, co w późniejszym okresie pomoże nam zrozumieć ich przesłania. W pracy tej znajdziemy odpowiedzi na pytania takie, jak: Dlaczego podróżował? Niedoceniony w miłości? Ciężkie życie Adama Mickiewicza? Wszystko to dzięki...? Kogo inspirował?

W pracy wykorzystałem dzieło Mieczysława Jastruna pt. „Adam Mickiewicz”. Książka ta opisuje całe życie wspaniałego poety, zawierając przy tym wiele ważnych wątków nie tylko z życia Mickiewicza, ale także porusza wątki wielu znanych nam pisarzy.

Rozdział I

Kalendarium życia

1798-urodzony w Zaosiu k. Nowogródka

1815 - studia na Uniwersytecie Wileńskim

Etap wileńsko - kowieński

1816-1819 - studia w Wilnie

1819-1823 - praca w szkole w Kownie

Twórczość tego okresu:

1820 - Oda do młodości

1822 - Ballady i serduszko

1823 - Grażyna

1823 - Dziady wileńsko - Kowińskie

Etap rosyjski

1823 - proces filomatów, uwięzienie w Wilnie, zsyłka w głąb Rosji (Podróż, Odessa, Moskwa)

1826 - Sonety krymskie

1828 - Konrad Wallenrod

Etap drezdeński

1829-1833

1829 - wyjazd z Rosji do Europy

1830 - we Włoszech dowiaduję się o powstanie. Wyrusza do Wielkopolski, nie wjeżdża do Królestwa Polskiego.

1830 - Drezno, zetknięcie z falą emigracji, wyjazd do Paryża

1831 - Reduta Ordona

1832 - Dziady drezdeńskie

Etap paryski

1834 - ślub z Celiną Szymanowską

1839/40 - rok w Lozannie

Adam Mickiewicz – Etapy z życia

1840 - obejmuje katedrę lit. słowiańskich w College de France (Paryż), epizod towianizmu w życiu Mickiewicza

1848 - prośba stworzenia Legionu Polskiego we Włoszech.

Powrót do Francji, choroba żony, praca w Bibliotece Arsenалу

1855 - wyprawa do Turcji (wojna krymska)

26 listopada 1855 - śmierć w Konstantynopolu

Rozdział II

Romantyzm wspaniałą epoką.

...Romantyzm polski powstał w czasach Narodowej niewoli, carskich represji, zrywów niepodległościowych i związanej z osobą Napoleona nadziei na odzyskanie niepodległości...⁽⁴⁾ Sytuacja polityczna kraju zaważyła na dominacji nurtu patriotycznego w twórczości polskich romantyków oraz na swoistej koncepcji ojczyzny, pojmowanej jako najwyższa wartość duchowa. Twórcy tego okresu przyznali poezji szczególne zadanie utrzymywanie ciągłości tożsamości Narodowej, zaś poetę wykreowali na narodowego wieszczą, duchowego przywódcę Polaków. Ideę romantyzmu kształtuje się w latach dwudziestych XIX wieku a związane były z politycznymi ruchami spiskowymi Filomatów i Filaretów. Romantyzm w Polsce możemy podzielić na dwa okresy: Lata 1822 data wydania Ballad i Romansów. 1830 Wybuch powstania listopadowego.

I.1 Filozofia epoki

Filozofia romantyzmu wyrosła ze zwątpienia w hasła oświeceniowe, ujmujące świat jako sprawnie funkcjonującą maszynę, której działaniem rządzą poznawalne rozumowo, niezmiennie prawa- hasła obalone po przez wielką rewolucję francuską.

I.2 Filozofowie romantyzmu

Fryderyk Schlegel – zajął się rolą artysty w społeczeństwie, głosił ideę sztuki spontanicznej oraz koncepcję uniwersalnej poezji, zbliżającej się do Religii. Tworzenie było dla niego aktem boskiej kreacji, w czasie, której artysta wznosi się ponad rzeczywistość ziemską, odrzuca wszelkie normy i prawa, dominuje nad swym dziełem i odbiorcą

Geogr. Wilhelm Fryderyk Hegel – głosił, że zbytek a wiek i historia to zjawiska intelektualne, które nieustannie się rozwijają. Rozwój ten ma charakter logiczny. Dzieje świata nie są mozaiką przypadkowych wydarzeń, lecz celowym wcieleniem się „ducha świata” w losy narodów, które powołane są do pełnienia swoich misji w dziejach. W sposób szczególny dziejowe posłannictwo pełnią jednostki wybitne.

Joann Wolfgang Goethe – Najwybitniejszy twórca niemieckiego preromantyzmu, zwanego okresem burzy i naporu. Urodził się w 1749 roku we Frankfurcie nad Menem, a zmarł w Weimarze w 1832. Napisał on wspaniały utwór pt. Cierpienia Młodego Wetera.

Rozdział III

Lata młodości

Adam Bernard Mickiewicz urodził się 24 XII 1798 r. było to w wigilie Bożego narodzenia w Zosiu koło Nowogródka... *Jego Rodzice nie wróżyli mu zbyt kolorowej przyszłości gdyż młody poeta urodził się w roku śmierci ostatniego króla polski...*⁽²⁾

Do roku 1806 młody Adam wychowywał się na dwóch gospodarstwach, jednym miejskim drugim wiejskim. Pierwszą szkołą, w której Adam rozpoczął edukację była szkoła Dominikanów w Nowogródku, gdzie uczęszczał ze swoim starszym o 2 lata bratem Franciszkiem. Rodzice Adama tj. Mikołaj Mickiewicz i Barbara z domu Majewska byli ludźmi dobrze wykształconymi, Ojciec był adwokatem w Nowogródku. Mikołaj jako wykształcony człowiek rozwijał w swoich dzieciach wyobraźnię opowiadając im najróżniejsze bajki i baśnie. Adam był drugim spośród pięciu synów Mickiewiczów. Miał starszego brata Franciszka i młodszych: Aleksandra, Jerzego i Antoniego, który zmarł w dzieciństwie. Wychowywał się w trudnych warunkach materialnych. Ojciec poety sprawował urząd komornika miejskiego i miał praktykę adwokacką w Nowogródku, mimo to jego dochody były niskie. Drugą szkołą w karierze Poety była szkoła powiatowa. W szkole tej Mickiewicz uczył się dobrze, lecz jego wyniki w nauce nie były zbyt zadowalające. Powtarzał trzecią klasę najprawdopodobniej z powodu słabego zdrowia, gdyż nie uczęszczał do szkoły. Zarówno Adam jak i jego koledzy nie wspominali miłości ani nauki, ani nauczycieli. Mniej zapamiętali zabawy w wojsko, zorganizowane w bataliony pod patronatem wychowawców. Jako młody chłopak grywał również w teatrze, jednak ze względu na jego drobną budowę przypadały mu role kobiece, grał nawet tytułową rolę w świeżo napisanej przez Felińskiego „Barbarze Radziwiłównie”. Mając jedenaście lat zaczął pisać wiersze, co należało wtedy do programu nauczania. Jego prace nie wyróżniały się niczym szczególnym od prac innych kolegów, także nic nie wskazywało na to by młody Adam miał zostać w przyszłości wspaniałym poetą i pisarzem.

II.1 Po wojnie

Po wybuchu wojny i wkroczeniu armii Napoleona na tereny Litwy Barbara Mickiewicz wraz ze swymi dziećmi przeniosła się do drewnianej oficyny. Adam od września 1813 roku przebywał pewien czas w pobliskiej Rucie u Medarda Rostockiego, gdzie jako piętnastolatek kochał się w poznanej tam Józii czy Joasi.

Po ukończeniu nauki w nowogrodzkiej szkole w 1815 r., razem ze swym przyjacielem, Janem Czeczotem, zgłosił się do Wileńskiego Instytutu Medycznego, lecz z nieznanych przyczyn nie został przyjęty. Postanowił, więc zdawać na Uniwersytet Wileński, który na początku XIX w. był wielkim ośrodkiem intelektualnym kształcącym młodzież w duchu oświecenia. Na czterech wydziałach: fizyko-matematycznym, nauk moralnych, lekarskim i filologicznym studiowało 600 studentów! A wszystko to dzięki księciu Adamowi Czartoryskiemu, który do 1824r. był jego kuratorem. Zależało mu, bowiem na tym, aby uniwersytet utrzymał niezależność i wysoki poziom nauczania. Poważna rusyfikacja rozpoczęła się, dopiero wówczas, gdy Czartoryskiego na tym stanowisku zastąpił Mikołaj Nowosilcow, który nienawdził Polaków. Mickiewicz rozpoczął studia na wydziale fizyko-matematycznym, a dopiero na drugim roku mógł zmienić kierunek na wydział nauk filologicznych, ponieważ taki system obowiązywał wszystkich studentów, którzy otrzymali stypendia nauczycielskie. Każdy rok studiów musieli później odpracowywać przez dwa lata w szkole średniej.

Rozdział IV

Cierpienia, porażki, przykrości

Jednym z pierwszych wydarzeń, które wstrząsnęły młodziutkim Adamem był pożar Nowogródka, który pochłonął prawie połowę miasteczka. Natomiast mając 12 lat już poczuł okropności życia gdyż zmarł jego młodszy brat, Antoś. 16 Marca 1812 r. Zmarł Ojciec Adama Mikołaj Mickiewicz, już wtedy czternastoletni Adam musiał borykać się z problemami finansowymi. I tak od najmłodszych lat życie przed wspaniałym poetą okresu romantyzmu w Polsce życie nie było „usłane różami”

W 1812 roku bardzo ciężko zachorował, lecz jak w późniejszym czasie opisywał to wydarzenie, twierdził, że uratowała go Matka Boska, gdyż jego mama mocno się do niej modliła.

W roku 1817 wspólnie z najbliższymi przyjaciółmi - Tomaszem Zanem, Janem Czeczotem, Józefem Jeżowskim, Onufrym Pietraszkiewiczem, Franciszkiem Malewskim - Mickiewicz założył tajne Towarzystwo Filomatów (Miłośników Nauki), a następnie Towarzystwo Filaretów (Miłośników Cnoty). Stowarzyszenia te, prowadziło zróżnicowane formy pracy samokształceniowej, miały na celu przygotowanie młodzieży do działalności w różnych dziedzinach życia narodu pozbawionego własnej państwowości. Pierwszym znaczącym doświadczeniem stał się, więc dla Mickiewicza udział w młodzieżowym "związku bratnim", w którym zdobywał umiejętność kierowania tajną organizacją, pisania dokumentów programowych oraz posługiwania się literaturą i towarzyską zabawą w celach patriotyczno-wychowawczych. Literackim wyrazem tej atmosfery i doświadczeń stała się m. in. Pieśń filaretów (1820), a najogólniejszym programem ideowym. W przyszłości przyczynił się do zesłania Mickiewicza w głąb Rosji za sprawą wykrycia w roku 1823 organizacji filomackich. Władze carskie osadziły Mickiewicza w zamienionym na więzienie klasztorze bazylianów w Wilnie. (Do dziś zachowała się cela, w której siedział, nazywana celą Konrada). Po procesie skazano go jesienią 1824 r. wraz z kolegami na osiedlenie się w głębi Rosji. Więzienie, proces i zesłanie - to kolejne etapy życiowych doświadczeń i charakterystyczne rysy romantycznej biografii poety.

Rozdział V

Na emigracji

Główną przyczyną rozpoczynającą, emigrację było zesłanie w głąb Rosji za działalność w związkach Filomatów i Filaretów. W 1924 r. opuścił Litwę z rozkazu Senatora Nowoscilowa i udał się na zesłanie w głąb Rosji. Pięcioletni pobyt Mickiewicza w Rosji był z czasem dla niego owocnym. Od razu znalazł się wśród kulturalnych elit Moskwy i Petersburga. Miał powodzenie u kobiet. Wieszcz zawierał znajomości z rodakami – znanym orientalistą Józefem Sękowskim, a także przepowiadającym przyszłe wydarzenia malarzem Józefem Oleszkiewiczem.

Miesiąc trwała jego podróż z Odessy do Moskwy gdyż po drodze zatrzymał się w Charkowie. W Moskwie zamieszkał wraz z Jeżowskim u Malewskiego. Wygnańcy żyli z początku samotnie, musieli być ostrożni gdyż przybyli do stolicy dawnej Rusi w chwili, kiedy po krwawym stłumieniu powstania dekabrystów w Petersburgu zaczęto masowe aresztowania i zsyłki. Nikt nie mógł się czuć bezpiecznie we własnym domu takiej atmosferze Adam opracowywał „Sonety” i „Konrada Wallenroda”. I tak rozpoczął podróż po Europie, przed Adamem Mickiewiczem otwierały się kolejne wspaniałe miasta: Berlin, Praga, Florencja, Rzym, Neapol, Genewa oraz Paryż. 5 Czerwca 1829 Mickiewicz dotarł do Berlina. Gdzie po krótkim pobycie zapoznał przebywających tam Polaków.

...Stałem się trochę sentymentalny i ... nawet pisze dziennik podróży, ale na ten raz nie udzieli ci wyjątków, bo niepewny jestem czy list dojdzie...⁽¹¹⁾ - pisał Mickiewicz do Malewskiego swojego przyjaciela z Hamburga, do którego przybył po barwnej przygodzie żegludze przez Travemunde i Lubekę. Niestety dziennik ten nie został zachowany i dziś możemy tylko przypuszczać jak wyglądała trasa żeglugi. W Hamburgu nie zabawił zbyt długo gdyż przebywał tam tylko kilka dni. Około 11 wyjeżdżając z Berlina Mickiewicz udaje się do Drezna skąd ma zamiar wyruszyć do Szwajcarii oraz Pragi. W Dreźnie znów pisze listy do Malewskiego, w których oznajmia, że „Drezno ciasne i ciemne”.

Mickiewicz uważał swój pobyt w Pradze za Melancholijny, bardzo podobały mu się dźwięki bijących zegarów praskich. I w tak przemiłej atmosferze udał się, do Karlsbadu, gdzie spotkał Odyńca.

Ze swym przyjacielem postanowił udać się do Weimaru by spotkać tam Joannę Wolfganga Goethego (patrz roz. Romantyzm wspaniałą epoką) wspaniałego pisarza. Wizyta Mickiewicza w Weimarze nie mogła w żadnym wypadku doprowadzić do zbliżenia obu poetów. To, co dzieliło ich od siebie było nie do przekroczenia, zbyt duża różnica wieku oraz sława Goethego. Lecz wizyta ta jak każda dała wiele Mickiewiczowi, poznał kolejnego wielkiego poetę. Dwudziestego piątego września o brzasku Mickiewicz i Odyniec zaczęli swoją górską wędrówkę ku Włochom, wśród mgły i deszczu. Drogę pokonywali na jednym koniu, często pieszo. Stanęli u podnóża wysokiej skały Realty, która wznosi się wśród równie stromych i dzikich olbrzymów. Od stóp tej skały rzymską ruiną zaczyna się wąwóz zwany Via Mala. Droga wije się wśród złomów skalnych nad przepaścią. Podczas gdy szczyty zakryte są chmurami, a przepaść kłębi się ciemnością. Gdy przybyli do Andeer podziwiali piękną kaskadę Renu, która w dolinie łączy się z potokiem Averserbrach. W Andeer nie zabawili długo, gdyż chcieli jak najszybciej dotrzeć do Rzymu. I tak też się stało 18 listopada 1829 roku. „Dzień był piękny, zielone doliny, wzgórza i gaje przypominały podróźnym krajobrazy Litwy”. Czas między 28 listopada 1829, a lutym 1830 roku w Rzymie Mickiewiczowi płynął wyśmienicie. Odbywały się bale, uroczystości kościelne, przyjeżdżali i odjeżdżali cudzoziemcy. Nowe znajomości zawiązywały się tam błyskawicznie.

12 grudnia Mickiewicz składa wizytę królowej Hortensji. Poznaje jej syna, przyszłego cesarza Francji. W grudniu dotarła wiadomość o wybuchu powstania w Warszawie do Adama dzięki Henrykowi Rzewuskiemu. „O świcie zadzwonił ktoś raz, drugi. Trzeci, gwałtownie. Na wpół rozbudzony ujrzał We drzwiach Henryka Rzewuskiego. Rzewuski krzyknął: - powstanie w Warszawie! Mickiewicz powiedział cicho tylko jedno słowo – Nieszczęście!

Próba przyłączenia do powstania. Romantyczna wędrówka, stanowiąca kolejny charakterystyczny rys biografii poety, została zakończona. Mickiewicz zdecydował się wracać do ojczyzny z zamiarem przyłączenia się do powstania. Po bezowocnych, okrytych tajemnicą oczekiwaniach przybył w czerwcu 1831 r. do Paryża, a stąd pod przybranym nazwiskiem (Adam Muhl) został skierowany przez Legację Polską (przedstawicielstwo rządu powstańczego) do Warszawy. W sierpniu dotarł do Wielkopolski. Wobec jednak wyraźnych oznak zbliżającej się klęski z zamiaru przedostania się do Królestwa zrezygnował. Gotowość wzięcia udziału w walce zbrojnej o niepodległość oraz związane z tym przeżycia - to dalszy znamieny rys biografii romantycznego poety.

W Wielkopolsce pozostał do wiosny 1832 r., bawiąc w ziemiańskich dworach, m. in. Skórczewskich w Kopaszewie, Górzeńskich w Śmiełowie (obecnie muzeum poety), Turnów w Objezierzu i Grabowskich w Łukowie. Tutaj po raz pierwszy "nawdychał się polszczyzny" i zebrał mnóstwo obserwacji, które spożytkował następnie w *Panu Tadeuszu*. Według relacji pamiętnikarskiej wyglądał wtedy następująco: "brunet, oczy ciemnozielone, włosy czarne, nos piękny, w ustach częsty grymas, a że nosi po parysku brodę, więc się wydaje jak uczony Żyd. Fizjonomia nic nie pokazuje, często zamysłony, a rzadko wesoły, liberalista wielki, głęboko uczony". (A. Turno, zapis w pamiętniku pod datą 25 grudnia 1831)

Wyjeżdżając z gościnnej Wielkopolski do Drezna, poeta podzielił losy wielu rozbitków powstania i rozpoczął kolejny, typowy rozdział swojej biografii przymusową wieloletnią emigrację. 31 lipca 1832 r. przybył z Drezna do Paryża, gdzie z niewielkimi przerwami spędził resztę życia. Wkrótce po przyjeździe nawiązał bliskie stosunki z francuskim środowiskiem artystycznym i intelektualnym (m. in. rzeźbiarzem Dawidem d'Angers, poetą Hugues Felicite Lamennais, historykiem Charlesem de Montalambertem. Włączył się także aktywnie w życie emigracji (członkostwo w Towarzystwie Literackim, Towarzystwie Litewskim i Ziemi Ruskich, Towarzystwie Pomocy Naukowej, Komitecie Narodowym Lelewela i in.), chcąc przygotować ją do powrotu do kraju. Przewidując rychły wybuch ogólnoeuropejskiej rewolucji, sądził, podobnie jak cała emigracja, że pobyt na obczyźnie nie potrwa długo. Głównymi, więc utworami związanymi z tą działalnością poety stały się "Księgi narodu polskiego" i "Księgi pielgrzymstwa polskiego" (1832) oraz artykuły ogłaszane w "Pielgrzymie Polskim", którego przez pewien okres był także głównym redaktorem (kwiecień - czerwiec 1833). Zmęczony emigracyjnym życiem oraz rozczarowany wobec monarchistycznej Europy, poddawany wraz z całą emigracją różnym zakazom i szykanom (m. in. zakaz przenoszenia się z miejsca na miejsce), wskrzeszał wartość narodowej historii, tworząc "Pana Tadeusza" (1833, wyd. 1834), lub zagłębiał się w lektury dzieł mistycznych, czego owocem stał się m. in. cykl uniwersalnych aforyzmów zatytułowany "Zdania i uwagi" (1833 - 1834).

W 1834 r. ożenił się z córką słynnej ówczesnej polskiej pianistki Marii Szymanowskiej - Geliną (1812 - 1855), która urodziła mu sześcioro dzieci.

Rozdział VI

Konflikt między Mickiewiczem, a Słowackim

Kordian w zamyśle Słowackiego miał być repliką na III część *Dziadów* Mickiewicza. Słowacki osiadł w 1832 roku w Paryżu. Wydane tam dwa tomiki *Poezji* nie zrobiły wrażenia na czytelnikach. Potem w Paryżu pojawił się Mickiewicz, ukazała się III część *Dziadów* i *Księgi narodu i pielgrzymstwa polskiego*. Paryż okazał się dla dwóch wieszczów za mały, poetycki wzorzec Mickiewiczowski narzucił się odbiorcom jako obowiązujący i Słowacki nie miał już, czego szukać w Paryżu – tam królował Mickiewicz. Poza tym Mickiewicz obraził Słowackiego, umieszczając w III części *Dziadów* pod imieniem Doktora męża matki Słowackiego, Augusta Bécu. Doktor przedstawiony został w dramacie jako nikczemnik i sługa Nowosilcowa.. Polemika Kordiana z *Dziadami* dotyczy głównie mesjanistycznej interpretacji przeznaczenia Polski. Analogia z Chrystusem i jego męką określała u Mickiewicza uniwersalny sens ofiary polskiej, złożonej dla zbawienia innych. W *Kordianie* przywołuje się w analogicznej funkcji postać Winkelrieda, legendarnego bohatera szwajcarskiego Średniowiecza, który w walce wbił dzidy wrogów we własne piersi.

W jego ofiarnym geście był heroizm walki i czynu. Hasło „*Polska Winkelriedem narodów!*”⁽⁵⁾ Zawierało w intencji Słowackiego inne określenie misji Polski niż ponowienie ofiary Chrystusowej. Kwestionowało cierpienie i bierną mękę jako najwyższe wartości etyczne, wskazując na sens czynnej walki ze złem historycznym. W dramacie temu realnemu złu, jakim jest carska Rosja, próbuje przeciwstawić się główny bohater.

Rozdział VII

A wszystko to dzięki...?

Pierwszym dziełem, jakie stworzył Adam Mickiewicz był wiersz opisujący pożar, który opisałem wcześniej. W późniejszym okresie po latach nauki w wierszach zawarł wydarzenia z 1812 r. o cudzie, jaki się zdarzył w Nowogródku w rodzinie Mickiewiczów, który go uzdrowił z bardzo ciężkiej choroby.

„Sonety krymskie” powstały po procesie filomatów, w którym Adam Mickiewicz został skazany na przymusowe zesłanie w głąb Rosji. Po kilkumiesięcznym pobycie w Petersburgu władze skierowały Mickiewicza, Jeżowskiego i Malewskiego do Odessy, gdzie poeta przebywał około dziewięciu miesięcy. W roku 1825 Mickiewicz odbył wspaniałą podróż na Półwysep Krymski w towarzystwie Henryka Rzewuskiego i Karoliny Sobańskiej. Pod wpływem wrażeń z tej podróży poeta napisał cykl „Sonetów krymskich”.

W 1825 Roku Mickiewicz opuścił Odessę na polecenie władz carskich i udał się do Moskwy, gdzie miał podjąć prace w kancelarii księcia Glicyna... W tym czasie powrócił poeta do pomysłu podjętego w Odessie, dotyczącego napisania powieści z dziejów krzyżackich, czyli „Konrada Wallenroda”. Praca nad utworem trwała stosunkowo długo, ostatecznie utwór ukazał się w Krakowie. Cenzura carska mimo pewnych zastrzeżeń nie spostrzegła istniejącej w utworze podwójnej treści. Poeta umieścił akcję utworu w XVI, w ale był to tylko tak zwany kostium historyczny, służący do zmylenia cenzury. Rzeczywistym bohaterem utworu było współczesne Mickiewiczowi, walczące z caratem, młode pokolenie patriotów polskich.

Wiść o wybuchu powstania listopadowego zastała Adama Mickiewicza w Rzymie. Był to grudzień, 1830 r., ale dopiero w kwietniu następnego roku poeta wyjechał do Paryża, a następnie przybył do Wielkopolski. Niestety nie udało mu się przekroczyć granicy Królestwa Kongresowego. Po upadku powstania w marcu 1832 r. Mickiewicz wyjechał do Drezna. Legenda literacka głosi, że pomysł na napisanie „Dziadów” cz. III powstał w wyobraźni poety w niedzielę 25 marca 1832 r. w katedrze drezdeńskiej, podczas uroczystej mszy, uświetnionej muzyką Mozarta. Pierwsza wersja utworu była gotowa 6 kwietnia, ale ostatecznie 29 kwietnia ukazał się w Paryżu 1832r.

„Śmierć pułkownika,” to wiersz napisany w Dreźnie w 1832 r. po upadku powstania listopadowego. Utwór został poświęcony bohaterskiej uczestnicze walk po-

wstańczych na Litwie, Emilii Plater. Poeta opisuje tam moment jej śmierci, porównując ją do śmierci bohaterskiego hetmana Stefana Czarnieckiego.

Przed wędrówką na górę Splügen Mickiewicz napisał ostatni swój wiersz do Maryli. Surowość przyrody, jaka tam panowała wydołała z niego ten utwór o wzruszeniu tak wielkim, że słyhać prawie, gdy się go czyta głośno, tamowany oddech między linijkami wiersza. Zakończenie wiersza mówi o szczęściu nieosiągniętym i prawdopodobnie nieosiągalnym w ogóle.

*... Spoczynek by nas czekał pod góralską chatą;
Tam zwleczoną z mych barków okryłby cię szatą,
A ty byś przy pasterskim usiadłszy płomieniu
Usnęła i zbudziła na moim ramieniu! ...⁽³⁾*

Cykl Ballady i romanse to cykl poetycki powstały w latach 1819-1821 a wydany w roku 1822 w tomie I Poezji. W skład zbioru wchodzi programowa ballada *Romantyczność*.

Oda do młodości pierwsza część utworu powstała zimą 1820 roku w Kownie. Po redakcji tekstu dokonanej dwa lata później wiersz ze względów cenzuralnych długo krążył w opisach. Po raz pierwszy został oficjalnie wydrukowany w 1827 roku w antologii Pt. „Polihymnia”, w 1838 roku ukazał się w paryskim wydaniu I tomu Poezji A. Mickiewicza

Rozdział VIII

Koniec tułaczki

W 1852 roku Mickiewicz zatrudniony został jako bibliotekarz Arsenau. W tym czasie u Towarzyszki życiowej Adama Celiny wykryto nieuleczalną chorobę nowotworową. Mimo starań lekarzy, żona poety ogromnie cierpiała: „*Ona, która rodząc nigdy krzyku nie wydawała, jęczała czasem tak przeraźliwie, że ja z ulicy słyszano...*”⁽⁷⁾ – Zwierzał się Mickiewicz jednemu z przyjaciół. Umarła 5 marca 1855 roku. 13 Września w Marsylii, gdzie stwierdzono właśnie przypadki cholery, Mickiewicz wszedł na pokład statku płynącego do Konstantynopola. Głównym celem podróży było zażegnanie konfliktu między Dasykiem Pasza, a Władysławem Zamoyskim.

W Konstantynopolu poeta żył bardzo skromnie. Od końca listopada stan jego zdrowia pogarszał się. Był blady, odczuwał wielkie bóle. Żaden lekarz nie był w stanie mu pomóc. Chory nie przyjmował żadnych lekarstw. Jeden z odwiedzających go, w dniu śmierci poety zapisał takie jego ostatnie słowa: „*Powiedziałem ja sobie: gdybym wiedział nawet, że w Turcji gdzieś mam umrzeć na cholere, jadę jednak, bo tam jest moja powinność; wolę, ...bowiem być pisarzem w jakimś pułku Kozaków Polskich niż kancierzem Instytutu Francuskiego...*”⁽⁸⁾ Około godziny 9 wieczorem 26 listopada 1855 roku, jak to zapisał jeden ze świadków: „*zgasła nam ta pochodnia, co oświecała drogę do Polski*”.⁽⁹⁾

Już w chwili śmierci poety jeden z lekarzy wyraził wątpliwość, czy jej powodem była na pewno cholera ...*Czy to była cholera.*⁽¹⁰⁾ W akcie zgonu, sporządzonym w ambasadzie francuskiej, starano się przemilczeć przyczynę śmierci, aby uzyskać pozwolenie przewiezienia zwłok do Paryża. Po zabalsamowaniu złożono je w trzech trumnach wewnętrznej ołowianej i dwóch drewnianych, wyłożonych „przeciw trzęsieniu” ziołami. Po upływie kilku miesięcy zwłoki poety przewieziono do Paryża i złożono na cmentarzu polskim w Montmorency. W roku 1890 sprowadzono je na Wawel.

Rozdział IX

Kogo inspirował Mickiewicz...?

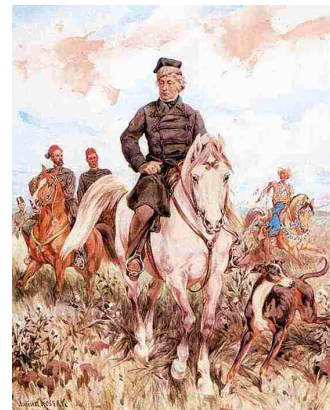

Obraz1

Adam Mickiewicz inspirował wielu ludzi, głównie malarzy i grafików (ilustracje do jego utworów wykonywali m.in. Gerson, Andriolli, Smokowski, Lesser), kompozytorów (muzykę pisali m.in. Chopin, Moniuszko, Szymanowski, Paderewski, Czajkowski, Rimski-Korsakow). Sama osoba Mickiewicza, często przekształcona w symbol Poety-Wieszcza Narodowego, była tematem portretów, rysunków i medalionów (uwieczniali go m.in. Wańkowicz, Oleszkiewicz, Norwid, Delacroix). Najstynniejsze pomniki Mickiewicza znajdują się obecnie w Warszawie (C. Godebski), w Krakowie (T. Rygier), w Poznaniu (B. Wójtowicz) i w Paryżu (E. Bourdelle). Duży wpływ wywierały także poglądy filozoficzne i społeczne Mickiewicza. Szczególne połączenie religijności, romantycznego nacjonalizmu i radykalizmu społecznego sprawiało, że powoływały się na niego różne ugrupowania polityczne - od lewicowych do skrajnie prawicowych. Jego mesjanizm słowiański miał duże znaczenie dla kształtowania się świadomości narodowej w krajach Europy środkowej i wschodniej, pozbawionych własnej państwowości.

Obraz3

Obraz2

Rozdział X

Adam Mickiewicz Cytaty, Sentencje

...Samotność – mędrców mistrzyni...

...Polaty się łzy me czyste, rześiste Na me dzieciństwo sielskie, anielskie...

...Za co człowiek na bliźnich tak często uderza. Jak na dzikie zwierzęta? - Bo ma w sobie zwierza...

...Ból jest mistrzem wtajemniczenia religijnego. Cierpienie żłobi nam duszę: krzesze w niej iskry boskie...

...Grzeczność nie jest nauką łatwą ani małą...

...Po psie płaczą szczerze I dłużej niż tu lud po bohaterze...

...Kto nie był ani razu człowiekiem, temu człowiek nic nie pomoże...

...Do Nieba patrzysz w górę, a nie spojrzysz w siebie; Nie znajdzie Boga, kto Go szuka tylko w Niebie...

...Słowicze wdzięki w mężczyzny głosie A w sercu lisie zamiary...

...Pan każe, sługa musi...⁽¹¹⁾

Zakończenie

Adam Mickiewicz był wielkim poetą. Jest jednym z naszych trzech wieszczów narodowych, obok Juliusza Słowackiego i Zygmunta Krasińskiego. I chociaż od chwili narodzin Mickiewicza minęło już około 200 lat, kolejne pokolenia studiują jego dzieła, a miejsca w naszej literaturze nikt nie może mu odebrać.

Myślę, że przedstawienie przeze mnie osoby Adama Mickiewicza w nowym świetle wprowadziło wiele ważnych informacji na temat jego życia. W pracy tej czytelnik może wykorzystać wiele ważnych faktów z życia poety, a także sporządzone przeze mnie Odpowiedzi na temat, dlaczego i w jakich okolicznościach napisał wybrane utwory.

Przypisy

- (1) „Mickiewicz”, Mieczysław Jastrum, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1984, Fragment „Ody do Młodości”
- (2) „Mickiewicz”, Mieczysław Jastrum, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1984, str. 8
- (3) „Mickiewicz”, Mieczysław Jastrum, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1984 str. 177 fragment wiersza
- (4) „Opracowania – Romantyzm”, Dorota Stopka, Wydawnictwo GREG, Kraków 1996 str. 13
- (5) „Opracowania – Romantyzm”, Dorota Stopka, Wydawnictwo GREG, Kraków 1996 str. 131 Juliusz słowacki.
- (6) „Opracowania – Romantyzm”, Dorota Stopka, Wydawnictwo GREG, Kraków 1996 str. 70
- (7) „Mickiewicz”, Mieczysław Jastrum, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1984 str. 397
- (8) „Wielcy romantycy polscy sylwetki Mickiewicz, Słowacki, Krasiński, Norwid” Alina Witkowska, Wiedza Powszechna, Warszawa 1980
- (9) „Mickiewicz”, Mieczysław Jastrum, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1984 str. 445
- (10) „Mickiewicz”, Mieczysław Jastrum, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1984 str. 446
- (11) „Mickiewicz”, Mieczysław Jastrum, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1984 str.162
- (12) Adam Mickiewicz – cytaty, www.mickiewicz.klp.pl/cytaty-0.html- wszystkie cytaty pochodzą z tej strony internetowej

Bibliografia

Książki

„Mickiewicz”, Mieczysław Jastrum, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1984

„Wielcy romantycy polscy sylwetki Mickiewicz, Słowacki, Krasiński, Norwid” Alina Witkowska, Wiedza Powszechna, Warszawa 1980

„Opracowania – Romantyzm”, Dorota Stopka, Wydawnictwo GREG, Kraków 1996

„Romantyzm- Zeszyt 3”- Wiesława Bogunia, „Punkt”, Warszawa 1991

Internet

<http://www.mickiewicz.art.pl/>

<http://www.pantadeusz.lotki.pl/adammickiewicz.php>

<http://mickiewicz.klp.pl/cytaty-0.html>

Spis rysunków

Obraz 1 www.polishamericancenter.org

Obraz 2 www.pinakoteka.zascianek.pl Obraz Juliusza Kossaka
Pt. Adam Mickiewicz z Sadykiem Paszą w Turcji.

Obraz znajduje się w Muzeum Narodowym w, Poznaniu

Obraz 3 www.monika.univ.gda.pl Obraz Walentego Wańkowicza
Pt. "Lubię poglądać wsparty na Judahu skale..."